

Uzlaşma Yönetmeliği Hakkında Bilgi Notu

Giriş

Bu bilgi notu, 15 Temmuz 2021 tarih ve 31542 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı gün itibariyle yürürlüğe girmiş olan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Sunulacak Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik (“**Uzlaşma Yönetmeliği**”) hakkında hazırlanmıştır. Bilindiği gibi, 16.06.2020 tarih ve 7246 sayılı Kanun ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un (“**Rekabet Kanunu**”) “*Soruşturmaya Başlanması, Taahhüt ve Uzlaşma*” başlıklı 43. maddesinde yapılan değişiklikler ile Türk Rekabet Hukuku’na Avrupa Birliği mevzuatında da yer alan uzlaşma prosedürü getirilmiştir. İlgili maddeye eklenmiş olan beş fıkra, aşağıdaki gibidir:

“Madde 43 - (5) Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usuli faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıklarını göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul, hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamını kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir.

(6) Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirdikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır.

(7) Uzlaşma usulü sonucunda idari para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir. Bu madde uyarınca idari para cezası tutarlarında indirim uygulanmış olması 5326 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında indirim yapılmasına engel teşkil etmez.

(8) Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde, idari para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususlar uzlaşmanın taraflarınca dava konusu yapılamaz.

(9) Uzlaşmaya ilişkin diğer usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

İlgili maddede yapılan değişikliklerin ardından 18 Mart 2021 tarihinde Uzlaşma Yönetmeliği taslağı kamuoyu görüşüne açılmıştır. Nihai hale getirilerek 15 Temmuz 2021 tarihinde yürürlüğe giren Uzlaşma Yönetmeliği, haklarında soruşturma başlatılmış ve uzlaşma yoluna başvurmak isteyebilecek teşebbüs ve/veya teşebbüs birlikleri bakımından sürece dair detaylı

ve kesin bir kaynak haline gelmiş bulunmaktadır. Bu noktada uzlaşma prosedürünün Rekabet Kurulu tarafından resen de başlatılabileceğini belirtmek gerekmektedir.

Uzlaşma Süreci

Rekabet Kanunu'nun rakipler arasında rekabeti sınırlayıcı karar, anlaşma ve uyumlu eylemleri düzenleyen 4. maddesi ya da hâkim durumun kötüye kullanılmasını düzenleyen 6. maddesi kapsamında hakkında soruşturma açılan teşebbüslerin, devam eden soruşturma içerisinde soruşturma raporunun tebliğine kadar ihlal gerçekleştirdiğini kabul ettiğini Rekabet Kurulu'na beyan etmesi ve sonraki dava hakkından feragat etmesi halinde, ilgili teşebbüsün bu uzlaşmasına karşılık, soruşturma sonucunda kendisine uygulanması muhtemel idari para cezasında Rekabet Kurulu tarafından %10'dan %25'e kadar belirlenecek bir oranda indirimle gidilebilecektir.

Sürecin aşamaları aşağıdaki gibi özetlenebilecektir:

1. Yazılı Talep:

Soruşturma tarafları uzlaşma taleplerini yazılı olarak Kurum'a iletmeleri ile (resen başlatılan süreçler dışında) uzlaşma sürecinin başlamasını sağlayacaktır.

2. Uzlaşma görüşmeleri

Uzlaşma Yönetmeliği, soruşturma tarafı teşebbüslerin uzlaşma taleplerinin kabul edilmesi veya Kurul'un uzlaşma sürecini resen başlatması halinde uzlaşma davetinin tebliğinden itibaren on beş günlük süre içerisinde kabul etmelerini takiben en kısa sürede başlayacağına işaret etmektedir. Uzlaşma tarafları, uzlaşma metninin Kurul'a sunulmasına kadar olan süreçte her zaman uzlaşma sürecinden çekilebilecektir.

3. Uzlaşma ara kararı:

Uzlaşma metninin Kurum kayıtlarına girmesinden itibaren 15 günlük kesin süre içerisinde Kurul, ilgili taraf bakımından azami idari para cezası oranı ve uygulanacak indirim oranı gibi hususları içerir bir ara karar verecektir.

4. Uzlaşma metni:

Uzlaşma tarafı, uzlaşma ara kararında bildirilen hususları kabul etmesi halinde, aşağıdaki unsurları içeren bir uzlaşma metnini Kurum'a sunacaktır:

- Uzlaşma tarafının ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettiğine dair açık beyanı,
- Kurul'un uzlaşma tarafına ihlal nedeniyle verebileceği azami idari para cezası oranı ve miktarı ile tarafın uzlaşma usulü çerçevesinde bu ceza oranını ve miktarını kabul ettiği,
- Uzlaşma tarafının hakkındaki iddialar konusunda yeterli derecede bilgilendirildiği ve kendi görüşlerini ve açıklamalarını aktarmak için tarafa yeterli imkân tanındığı,
- İdari para cezasının ve uzlaşma metninde yer alan hususların uzlaşma tarafınca dava konusu yapılamayacağı.

Uzlaşma metninin süresi içinde Kurul'a gönderilmemesi durumunda, Kurul ara kararda yer verilen hususlarla bağlı olmayacaktır.

5. Eksikliklerin giderilmesi:

Soruşturma taraflarınca sunulan uzlaşma metninde eksikliklerin bulunması halinde Kurul, bir defaya mahsus olmak üzere, bu eksikliklerin giderilmesi taraflara yedi gün süre tanıyacaktır. Uzlaşma metninde bulunan eksikliklerin süresi içinde giderilmemesi halinde uzlaşma sürecinin uzlaşma ile sonuçlanmamış olduğu kabul edilerek olağan soruşturma sürecine devam edilecektir.

6. Nihai karar:

Uzlaşma metninin Kurum kayıtlarına girmesinden itibaren on beş gün içinde, Kurul tarafından ihlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla ilgili taraf bakımından soruşturma sonlandırılacaktır.

Uzlaşma Yönetmeliği'nin hükümleri, Yönetmelik'in yayım tarihinden önce başlatılmış olan fakat henüz soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalarda da uygulama alanı bulacaktır.

Uzlaşma Sürecine İlişkin Önemli Noktalar

Kurul, soruşturmaya başlanmasından sonra, soruşturma taraflarının talebi üzerine veya resen uzlaşma usulünü başlatabilecektir. Bu kapsamda, Uzlaşma Yönetmeliği'nin önemli noktaları aşağıda dikkatinize sunulmaktadır.

1. İhlal İkrarı

Rekabet Kanunu ile paralel olarak Uzlaşma Yönetmeliği uyarınca ilk göze çarpan husus, uzlaşma yoluna gitmek isteyen teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin isnat edilen ihlali gerçekleştirdiğini ikrar etmesi şartıdır. Rekabet Kanunu'nun 43. maddesinin beşinci fıkrasında doğrudan bu hususa değinildiği gibi, Uzlaşma Yönetmeliği'nin "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1. maddesi de "... ihlalin varlığını ve kapsamını kabul edenlere" ifadesine yer vermektedir.

Uzlaşma talep edilen soruşturmanın durumuna göre, ihlalin varlığı ve kapsamı açısından Uzlaşma Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca isnat edilen ihlalin niteliği ve kapsamının belirlenmesi adına ilave çalışma yürütülebileceği anlaşılmaktadır: "Tarafların uzlaşma talebinde buldukları aşamada, isnat edilen ihlalin niteliğinin ve kapsamının ortaya konulması için daha detaylı araştırmaya ihtiyaç duyulması halinde Kurul, birinci fıkra kapsamında vereceği kararı erteleyebilir."

İhlalin varlığı ve kapsamına dair belirleme konusunda Uzlaşma Yönetmeliği'nin 4. maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi, "Soruşturma taraflarıyla ihlalin varlığına ve kapsamına ilişkin ortak bir kanaate ulaşmanın mümkün olup olmadığı" hususunun Rekabet Kurulu tarafından göz önünde bulundurulabileceğini ifade ederek, ihlal kapsamının uzlaşma görüşmeleri kapsamında tartışma konusu olabileceği ve bir mutabakata varılma hususunun önem arz ettiği şeklinde yorumlanabilecektir.

Teşebbüsler açısından belki de en önem arz eden düzenlemelerden biri de 6. maddenin ikinci fıkrası uyarınca teşebbüslerce uzlaşma görüşmelerine başlanmış olmasının, tarafların kendileri hakkında isnat edilen ihlali kabul ettikleri anlamına gelmeyeceği ve tarafların uzlaşma metninin sunulmasına kadar uzlaşma sürecinden çekilebileceğine dair olan hükümdür. Bu uygulama, tarafların görüşmeye başlamış olmalarının soruşturma kapsamında kendi aleyhlerine kullanılacak bir husus olmasını engelleyerek mehaz Avrupa Birliği uygulamasına benzer bir yaklaşımın benimsendiğini göstermektedir.

Aynı maddenin beşinci fıkrası uyarınca, uzlaşma sürecine başvuran tarafların edineceği öngörülen bilgiler de ihlalin kapsamının ikrarı açısından önem teşkil etmektedir.

"(5) Uzlaşma görüşmelerinde, soruşturmanın güvenliğinin tehlikeye düşmemesi koşuluyla, uzlaşma tarafının aşağıdaki hususlarda bilgi edinmesi sağlanır:

a) Uzlaşma tarafı hakkında ileri sürülen iddiaların içeriği,

b) Isnat edilen ihlalin niteliği ve kapsamı ve süresi,

c) Uzlaşma tarafının, isnat edilen ihlalin niteliğine ve kapsamına ilişkin bilgilendirilmesi amacıyla sınırlı olmak ve ticari sırlardan ve gizli bilgilerden arındırılmak kaydıyla, taraf hakkındaki ihlal isnadına dayanak teşkil eden başlıca deliller,

ç) Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde uygulanabilecek indirim oranı,

d) Uzlaşma tarafına verilebilecek idari para cezası aralığı.”

Altıncı fıkra uyarınca, uzlaşma görüşmelerinde uzlaşma tarafı yukarıda yer verdiğimiz hususlar hakkında görüşlerini bildirebilecektir.

2. İndirim Oranı ve İdari Para Cezası

Uzlaşma prosedürünün neticesinde Kurul’un değerlendirmesinin ardından hakkında uzlaşma kararı ile soruşturmanın sonlanmasına karar verilecek teşebbüs, idari para cezasına uygulanacak bir indirimden yararlanabilecektir. Uzlaşma Yönetmeliği’nin 4. maddesinin dördüncü fıkrası doğrultusunda bu oran en az %10, en fazla %25 olarak uygulanabilecektir. Taslak Uzlaşma Yönetmeliği’nden farklı olarak %10 oranında asgari bir tutar öngörülmüş olması, uzlaşma yoluna gitmeyi düşünecek teşebbüsler açısından teşvik edici bir unsur olarak değerlendirilebilecektir. Uzlaşma Yönetmeliği’nde alt sınırın belirlenmesi ve düşük bir indirim oranının uygulanması ihtimalinin ortadan kaldırılması ile teşebbüslerin bu prosedürü işletmeden önce yapacakları risk analizinde indirim oranının belirsizliğinin olumsuz bir etken olmasının kanaatimizce önüne geçilmiştir.

Bununla beraber, Uzlaşma Yönetmeliği’nin 6. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca “Sürecin uzlaşma ile neticelenmesi halinde uygulanabilecek indirim oranı” ile “Uzlaşma tarafına verilebilecek idari para cezası aralığı” hakkında tarafların bilgi edinmesinin sağlanması yerinde olacaktır. Bu doğrultuda uzlaşma prosedürünü işleten taraflar açısından daha öngörülebilir ve güvenli bir süreç gerçekleştirilecektir.

3. Davadan Feragat

Rekabet Kanunu’nun 43. maddesi kapsamında bir uzlaşma kararının verilmesi halinde uygulanan idari para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususların uzlaşmanın taraflarınca dava konusu yapılamayacağı aynen Uzlaşma Yönetmeliği’nde de karşımıza çıkmaktadır. Yukarıda detaylı olarak açıklandığı üzere uzlaşma görüşmeleri, ara kararı ve uzlaşma metni Rekabet Kurumu ile taraflar arasında yoğun bir bilgi alışverişi ve mutabakat ile yürümektedir.

Taslak Uzlaşma Yönetmeliği’nde tarafların idari para cezası ve uzlaşma metninde yer alan hususlara ilişkin dava yoluna gitmesinin önü kapatılmış olup buna dair herhangi bir istisna getirilmemiştir. Yürürlüğe giren Uzlaşma Yönetmeliği kapsamında da bu konuda herhangi bir ilave veya değişik hüküm getirilmemiş bulunmaktadır. Tarafların bu açıdan daha önce mutabık kalmamış oldukları veya (olursa) mutabık kaldıklarından farklı bir noktaya çekilen hususlara dair dava hakkının olup olmayacağı konusunda herhangi bir aydınlatmaya yer verilmediği gibi, genel olarak feragat edilen dava hakkının kapsamı oldukça geniş tutulmaktadır. Uzlaşma görüşmelerinin Kurum ve taraflar arasında yoğun bir bilgi alışverişi ve mutabakat ile yürütülmesine karşılık, görüşmeler ve uzlaşma metni kapsamında yer verilmeden uzlaşma

kararına yansımış olan bir hususun yargı yoluna gidilerek düzeltilebileceği düşünülse de, Uzlaşma Yönetmeliği kapsamında bu yönde bir ifadeye yer verilmediği görölmektedir.

Sonuç

Uzlaşma prosedürünün Türk Rekabet Hukuku'na kazandırılması ile Rekabet Kanunu'nun mehz Avrupa Birliği mevzuatına uyum göstermesi yönünde bir adım daha atılmıştır. Uzlaşma prosedürü ile Rekabet Kurumu nezdinde yürüyen soruşturmaların da usul ekonomisinden daha fazla yararlanabileceğini söylemek mümkündür. Rekabet Kanunu'ndaki değişikliklerin yürürlüğe girmesinin ardından teşebbüs ve teşebbüs birliklerine sürece dair daha detaylı ve kesin olarak yol göstermesi adına ikincil mevzuatın çıkarılmış olması şüphesiz daha çok teşebbüsü bu yola başvurmaya sevk edebilecektir.